

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

DFFE, EU-Koordinationskontoret/
Departementet, 2. afdeling, 1. kontor
Den 10. juli 2006
HAU/THFI
FVM 379

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: ”Mod en bæredygtig Europæisk vinsektor”

Ændringer i forhold til samlenotat af 6. juli 2006 er markeret i marginen.

KOM (2006) 241

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse, hvori den opstiller fire mulige modeller til en reform af den fælles markedsordning for vin. De fire modeller er: 1) Status quo med mindre tilpasninger, 2) en gennemgribende reform, 3) en reform med afkoblet støtte og 4) en reform med fuld liberalisering. I meddelelsen peger Kommissionen på, at kun model 2 (en gennemgribende reform) findes at være egnet til efter en overgangsperiode at opnå balance mellem udbud og efterspørgsel, og dermed skabe grobund for en bæredygtig produktion af vin i EU. De øvrige reformmodeller kan enten ikke løse de strukturelle problemer inden for vinsektoren eller forventes at skabe for store problemer for såvel producenterne som de vinproducerende regioner. Meddelelsen har efter sin natur ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

Baggrund

Kommissionen har den 22. juni 2006 fremsendt en meddelelse til Rådet og Europa Parlamentet med titlen ”Mod en bæredygtig europæisk vinsektor”.

Meddelelsen skal ses i forlængelse af de gennemførte reformer af den fælles landbrugspolitik i 2003, 2004 og 2005, som har omfattet alle de store landbrugssektorer, bortset fra vin samt frugt og grønsager.

Forværringen af balancen mellem udbud og efterspørgsel af vin i Fællesskabet, samt den stigende import af vin fra tredjelande, har medført et stadigt stigende krav om, at området skal reformeres, for at opnå bæredygtighed i overensstemmelse med de vedtagne fællesskabspolitikker for bæredygtig udvikling, som vedtaget på det Europæiske Råds møde i Gøteborg i 2001.

Meddelelsen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2006 med henblik på drøftelse.

Kommissionen forventes at fremsætte forslag til retsakter for en reform af markedsordningen for vin i slutningen af året.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en meddelelse om fremtidige reformmuligheder og ikke om forslag til konkrete retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at påbegynde drøftelserne i Rådet af en kommende reform af markedsordningen for vin. I den forbindelse præsenteres de fire muligheder for en reform, som er resultatet af en analyse foretaget i Kommissionen. Meddelelsen skal danne grundlag for senere fremlæggelse af forslag til retsakter om ændring af den fælles markedsordning for vin. Reformen af vinsektoren skal ses som fortsættelse af de reformer, som er gennemført over de seneste år i markedsordningerne for de væsentlige landbrugsprodukter. En reform er herudover blevet nødvendiggjort af den stigende uligevægt mellem udbud og efterspørgsel i de seneste år, samtidig med at konkurrencen fra importen af vin fra tredjelande har været stigende.

I meddelelsen opstilles fire modeller for en fremtidig reform:

- 1) Status quo med mindre tilpasninger,
- 2) En gennemgribende reform,
- 3) Reform med afkoblet støtte og
- 4) Reform med fuld liberalisering.

ad. 1. Denne model opretholder stort set de nuværende instrumenter i markedsordningen. Ifølge Kommissionen vil modellen ikke kunne løse de strukturelle problemer, som eksisterer i dag.

ad. 2. Med denne model søges det, på kort såvel som på langt sigt, at få løst de eksisterende markedsproblemer. Modellen indebærer en gennemgribende ændring af de eksisterende instrumenter, herunder fastholdelse af forbuddet mod nyplantning samt fastholdelse af nedlæggelsespræmierne. Såfremt støtten til disse formål kan reduceres, overføres budgetreduktionen til nationale rammebeløb eller til landdistriktsordningen. På det markedsretlige område foretages der en række ændringer, såsom fjernelse af alle former for støtte til destillation, ligesom støtten til privat oplagring og til vinmost afskaffes. Krisedestillation afskaffes eller erstattes af en alternativ sikkerhedsmekanisme ved anvendelse af nationale rammebeløb. Endelig afskaffes eksportrestitutionerne i henhold til EU's forpligtelser i WTO.

De ovenfor omtalte nationale rammebeløb kan benyttes af de enkelte medlemsstater til at finansiere foranstaltninger som for eksempel kriseforanstaltninger i tilfælde af naturkatastrofer, samt ordninger for omstrukturering og/eller omstilling af vindyrkningsarealer. Medlemslandene vil skulle forelægge og få godkendt deres programmer for anvendelsen af rammebeløbene for Kommissionen med henblik på at undgå konkurrenceforvridning.

Med hensyn til kvalitetspolitikken vil denne blive gjort klarere og mere gennemskuelig. EU-reglerne vil blive tilpasset de internationale regelsæt, især TRIPS aftalen, ligesom reglerne for beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelsesbetegnelser vil blive underlagt de horisontale regler.

Reglerne for godkendelse af nye og ændringer af eksisterende vinfremstillingsmetoder foreslås af Kommissionen overført fra rådsregi til kommissionsregi, ligesom OIV's regler for vinfremstilling anerkendes og inkorporeres i EU regelsættet. Desuden foreslås forbuddet mod fremstilling af vin på basis af importeret most og sammenblanding med EU vin ophævet. Tilsætning af sukker til vin foreslås forbudt. Hvis vinen kræver en tilsætning, bør der anvendes vinmost. Mærkningspolitikken vil også blive reformeret, gennem ens regler for alle vine og anvendelse af de horisontale regler, samt en række tiltag, som gør mærkningen mere fleksibel.

Endelig foreslås i denne model, at det sikres, at reformen forbedrer de miljømæssige konsekvenser af vindyrkning og vinproduktion, og et vigtigt mål vil være at gøre den reformerede vinordning i bedre overensstemmelse med WTO-reglerne, gennem fjernelse af de nuværende handelshindrende interventionsforanstaltninger.

ad. 3. Denne model består hovedsagelig af en afkobling af støtten til vinproduktion, og overførsel af hele budgettet til enkeltbetalingsordningen, hvorved den omfatter alle de kendte instrumenter, såsom krydsoverensstemmelse, graduering og finansiel disciplin. Under denne model vil forbuddet mod nyplantning blive forlænget ud over 2010, som det nuværende forbud omfatter, nedlæggelsespræmierne ved endeligt ophør vil blive afskaffet, og midlerne til omstrukturering vil blive overført til budgettet for enkeltbetalingsordningen. Alle markedsforanstaltningerne, herunder støtte til vinmost, vil blive afskaffet, og midlerne overført til budgettet for enkeltbetalingsordningen. For så vidt angår kvalitetspolitik, geografiske betegnelser, vinfremstillingsmetoder og mærkning, vil disse blive behandlet som i model 2.

Ifølge Kommissionen er problemet med denne model imidlertid, at der ikke er en åbenbar rimelig metode til at fastlægge fordelingen af enkeltbetalingsstøtten. Der vil ikke som ved sukkerreformen kun være tale om ét produkt, men om flere typer af vin (rød, hvid og andre vine /bordvin, kvalitetsvin samt med og uden oprindelsesbetegnelse), hvorfor Kommissionen finder, at der vil være en stor risiko for overkompensation til producenter af kvalitetsvine.

ad.4. Valget af denne model vil indebære, at alle markedsforanstaltninger afskaffes umiddelbart, og det samlede budget overføres til søjle II (landdistriktspolitikken).

Implementeringen af denne model forventes at få en stor negativ indflydelse på markedet, med voldsomme reaktioner på de vinproducerende regioners økonomi.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU-budgettet, ligesom meddelelsen ikke har administrative konsekvenser for erhvervet eller berører beskyttelsesniveauet.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt.

Landbrugsraadet meddelte på møde den 4. juli 2006, at man støtter en gennemgribende reform af vinsektoren, idet sektoren er et af de sidste områder, der endnu ikke er blevet reformeret.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at en reform af vinsektoren bør fokusere på en øget markedsorientering og liberalisering af ordningen. Regeringen finder det væsentligt, at reformen af vinordningen er i tråd med tidligere reformer af markedsordninger for landbrugsvarer samt, at udgiftsloftet fra Det Europæiske Råd i Bruxelles 2002 vedrørende perioden 2007 – 13 respekteres som i landbrugsreformen af 29. september 2003, herunder udgiftsneutralitet i forbindelse med overførsler af midler fra landbrugspolitikens søjle I til søjle II. Regeringen finder det endvidere væsentligt, at forslaget er budgetneutralt.

Endvidere skal en reform overholde de forpligtelser, der følger af internationale aftaler, herunder inden for WTO.

Endelig bør en kommende reform fokusere på mærkbar forenkling af hele EU-regelsættet, herunder særligt af reglerne for mærkning og oprindelsesbetegnelser.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at flere af de store vinproducerende lande stiller sig kritiske over for meddelelsen, idet der sættes spørgsmålstegn ved, om de af Kommissionens fremlagte modeller kan løse sektorens problemer, ligesom disse lande må forventes at udtrykke modstand mod, at store arealer med vinproduktion vil blive nedlagt som følge af reformen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen indgik i samlenotat oversendt den 6. juli 2006 i forbindelse med rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2006.